

prof. Ing. Milan Rajňák, DrSc., Bratislavská vysoká škola práva,
Fakulta ekonómie a podnikania, Bratislava

Milé dámy, vážení páni !

Pripadla mi milá povinnosť, ako dekan Fakulty ekonómie a podnikania Bratislavskej vysokej škola práva, súkromnej vysokej školy s vysokými kvalitatívnymi ambíciami, otvoriť toto stretnutie odborníkov a záujemcov o v súčasnosti veľmi aktuálnu problematiku „**znalostnej spoločnosti – znalostnej ekonomiky – znalostného manažmentu**“! Prv ako poviem pár úvodných slov k problematike tejto konferencie chcem upresniť svoju záštitu nad týmto podujatím. Doc. Molnár ma požiadal pred jej prípravou či by som prevzal garanciu, s čím som súhlasil. Záštita sa hodí pre vyššie postavené osobnosti a preto to upresňujem.

BVŠP a jej fakulty poskytujú pre záujemcov možnosť študovať vo všetkých troch stupňoch štúdia, schválených Akreditačnou komisiou vlády SR. Fakulta ekonómie a podnikania v trojročnom bakalárskom stupni (dennou i externou formou) v študijnom programe „Ekonomika a manažment podnikania“, s možnosťou pokračovať na dvojročnom inžinierskom v študijnom programe „Ekonomika a manažment medzinárodného podnikania“ a na treťom (doktorandskom) stupni (dennou a formou) v študijnom odbore „Medzinárodné podnikanie“ s tým istým študijným programom ako na druhom stupni, t. j. Ekonomika a manažment medzinárodného podnikania. Pripravovať kvalitných manažérov, teda naplňať obsah nášho študijného programu nie je jednoduché, ale je to naša základná povinnosť, vyplývajúca nielen zo súčasných ale hlavne budúcich potrieb spoločnosti.

Vysokoškolskí učitelia, najmä tí v pokročilom veku, si v plnej miere uvedomujú čo znamená mať k dispozícii kvalitných absolventov vysokých škôl, kvalitných ekonómov, technikov, lekárov, právnikov a ďalších. Stačí sa obzrieť po vyspelejších krajinách, alebo po zaostalejších a porovnávať. Kvalitní absolventi vysokých škôl svoje teoretické vedomosti a informácie, ktoré obdržali na vysokých školách pretavujú do podnikateľských subjektov resp. v iných oblastiach svojho pôsobenia v podobe „pridanej hodnoty“ oproti menej kvalifikovaným alebo nekvalifikovaným pracovným silám!

Táto „pridaná hodnota“ rastie úmerne najmä s rastom požiadaviek na manažérsku prácu. Súčasná i budúca doba je založená na vedomosti, znalosti. Je to jediná alternatíva rozvoja. A z tohto uvedeného vyplýva sila znalostí, vedomostí a poznatkov ako konkurenčnej výhody 21. storočia. Ak v minulých obdobiach postačovala éra akcelerácie tempa rastu produktivity, dnes prichádza nový zdroj

tvorby úžitkových hodnôt. Zdôrazňujú to mnohí poprední vedci a som presvedčený, že nikto z nás to nespochybňuje. Podľa klasikov teórie vývoja spoločnosti je tento vývoj prechodom od jedného zdroja bohatstva k druhému. Ak v agrárnej spoločnosti bohatstvo predstavovalo vlastníctvo pôdy, v priemyselnej ére predstavoval toto bohatstvo kapitál, v súčasnosti toto bohatstvo je ukryté vo vedomostiach. Výrobné faktory, ktoré boli identifikované klasickými autormi ako pôda, práca a kapitál sú dnes rozšírené o špecifický výrobný zdroj – znalosti.

Na dokumentáciu oboch horeuvedených skutočností – schopností našich študentov a novej situácii v podnikateľských aktivitách firiem, dovoľm si odčitovať časť z pripravovanej záverečnej bakalárskej práce našej študentky Paulíny Popjakovej z 3. ročníka, ktorá ako vynikajúca študentka v súčasnosti študuje jeden semester v rámci výmenného projektu ERASMUS vo Francúzsku, a ktorá takto charakterizuje Nové zdroje tvorby hodnôt v znalostnej ekonomike – citujem i vyberám:

„Znalosti dnes zastávajú dôležité miesto v štruktúre aktív firmy. Hmotný kapitál stráca svoju prevahu, zatiaľ čo nehmotné aktíva sa stávajú rozhodujúcimi pri tvorbe úžitkových hodnôt. V minulom storočí trhová hodnota podniku rástla úmerne s kapitálom – čiže budovami, strojmi, zásobami materiálu a inými zložkami hmotného majetku, ktoré firma akumulovala za účelom rastu. V podniku budúcnosti má náročnosť na hmotný majetok zanedbateľné rozmery: firma môže dokonca operovať vo virtuálnom prostredí prostredníctvom internetu bez toho, aby potrebovala akékoľvek budovy či priestory, a napriek tomu bude produkovať neuveriteľné úžitkové hodnoty. Tieto nehmotné aktíva sú intelektuálnym kapitálom firmy, ktorý zahŕňa zložky ako vzťahy s obchodnými partnermi, lojalita zamestnancov či ich špeciálne vedomosti a zručnosti. Je zaujímavé koľko môžu firme priniesť investície do intelektuálneho kapitálu“.

V minulosti, aby bola firma konkurencieschopná musela nadviazať na model čo najviac maximalizovať výrobu s cieľom znižovania jednotkových nákladov. Jednalo sa prevažne o cenovú konkurenciu. Tieto praktiky boli pre firmu a hlavne pre jej zamestnancov veľmi vyčerpávajúce: neustále sa hľadali nové spôsoby ako zrýchliť výrobu a zvýšiť produktivitu. Vieme dobre, že tento prístup sa realizuje v mnohých firmách aj v súčasnosti. Znalostná ekonomika výrazne kontrastuje s týmto modelom: na získanie konkurenčnej výhody hľadá iné riešenie - dobrú myšlienku, pričom ich tvorcami môže byť jedine pracovná sila. Stačí, aby sa stretli dvaja zamestnanci s rozličnými znalosťami, ktoré keď si vymenia, vytvárajú možnosť vzniku synergického efektu, ktorý zasa môže dať základ novým nápadom a inovatívnym riešeniam, predstavujúcim novú konkurenčnú výhodu firmy.

Manažéri firmy, ale nielen v nej ale na všetkých riadiacich postoch v spoločnosti, sú zvlášť dôležitou skupinou pracovníkov. Rozhodujú, velia, organizujú súčasnosť i budúcnosť. Velia ľuďom. Z vlastných skúseností viem ako je to mimoriadne náročné. Práve pri tejto činnosti sa najviac prejavuje vedomosť a znalosť riadiť. Toľko niektoré moje „teoretické“ poznatky i ukážka ako pripravujeme našich študentov. Znalostná ekonomika – znalostný manažment vyžaduje neustále zdokonaľovanie v rozhodovaní. Nechcem v tejto súvislosti Vás poučovať ako na to, ale som presvedčený, že aj dnešná forma získavania poznatkov a informácií Vás bude inšpirovať ešte k väčšej chuti venovať sa naďalej zložitej problematike či už ako teoretik alebo v praxi pôsobiaci manažér.

Prajem rokovaníu veľa prospešného pre rozvoj teórie a jej využitia v praktických podmienkach.

V Bratislave, 16.10.2007